

# KRÁTKÉ LÍBÁNKY V LETECH 1564–1566: UTRAKVISTICKÁ KONZISTOŘ A PRAŽSKÝ ARCIBISKUP

*Zdeněk V. David*

Problematický vztah mezi římskou církví a kališnickou konzistoří se v šedesátých letech 16. století točil kolem dvou bodů: (1) Zatímco si kališnická církev přála, aby římská církev uznala přijímání podobojí, nebyla na druhé straně schopná uznat přípustnost přijímání pod jednou způsobou, čili právo kurie nebo církevního koncilu, prohlásit přijímání pod jednou způsobou za platné, neboť se to podle ní nacházelo v rozporu s jednoznačným textem Písma. (2) Zatímco utrakvistická církev pokládala pro západní církev (na rozdíl od církve východní neboli byzantinské) za platnou jen ordinaci, prováděnou kanonicky vysvěcenými biskupy ve spojení s Římskou stolicí, nepřipouštěla oprávněnost jakýchkoli administrativních nebo justičních autorit vně Čech, včetně kurie a církevního koncilu, zasahovat do jejích církevních záležitostí. Tyto spleť vztahy charakterizovaly soužití mezi znovuzřízenou hodností římského arcibiskupa v Praze (1561) a konzistoří, ve které kališníci viděli koneckonců roz-

hodující justiční a administrativní instanci české kališnické církve. Zatímco ke konci šedesátých let 16.století přijalo několik českých teologů původní luteránství, podobně jako ve výjimečných případech hájili Češi protireformaci, udržoval hlavní proud utrakvistické církve ve skutečnosti stabilní kurs, t. j. střední cestu – oproti římskému autoritarismu zprava a vzhledem k luteránskému biblickému redukcionismu zleva. Charakteristickým rysem tohoto centrismu bylo, že umožnil vést diskuse o teologických a eklesiologických tématech v neobvykle otevřeném duchu.